

ארה"ב מציבה מגבלות בלתי אפשריות

שפוגעות באינטרס שלה

08.12.2023 | שבת בן מאיר written by

אנחנו נחויים לעזור לישראל להבטיח ש-7 באוקטובר לא יחזור על עצמו" הצהיר שלשום מזכיר המדינה האמריקני, אנתוני בלינקן.

לא היתה זו הפעם הראשונה שבה התחייב לכך. דברים דומים הוא השמיע גם בארבעת (!) ביקורי התמיכה שהספיק לקיים בישראל מאז הטבח. אלא שבמקביל להצהרתו, תחת לחץ אמריקני, נאלץ הקבינט הביטחוני בישראל להגדיל את כמות הדלק שנכנס לעזה ולספק חמצן למחבלי חמאס שנלחמים בחיילינו, מתוך מנהרות הטרור.

בסמיכות לאותה ההצהרה, הודיע גם דובר מחלקת המדינה, כי "ארצות הברית תתנגד ליצירת אזור חיץ בשטח רצועת עזה", ובכך הציב עוד משקולת על רגלי ישראל, על האפשרויות העתידיות לעצב את ההגנה על יישובי העוטף.

ההתבטאויות הללו מגיעות בהמשך לאמירות כי "משך המלחמה איננו בלתי מוגבל" וכן ללחצים שהופעלו על ישראל עוד לפני חידוש האש ברצועה, שמטרתם להפחית את עצימות הלחימה ולהגדיל את הסיוע ההומניטרי.

אין לפקפק בכנות הצהרותיהם של הנשיא ביידן ואנשיו. תמיכת הממשל בישראל אינה מוטלת בספק וראויה לכל שבת. ארה"ב מכירה בזכותה של ישראל להשמיד את יכולותיו הצבאיות והשלטוניות של חמאס ומספקת לה סיוע רב וחיוני. אולם בד בבד היא מציבה מגבלות שאינן מאפשרות לישראל להשיג יעדים אלה, מבלי לשלם על כך בחיי חיילים רבים.

זאת ועוד, המגבלות שארה"ב מציבה מובילות בהכרח להארכת משך הלחימה בניגוד גמור לאינטרס של האמריקנים בעצמם. הדרך המעשית לאפשר לחימה מהירה ואפקטיבית, תוך סיכון מינימלי של אוכלוסייה בלתי מעורבת, היא לאפשר הוצאתה של אוכלוסייה זו, ולו באופן זמני, אל מחוץ לאזורי הלחימה. אולם גם לכך הובעו התנגדויות.

יתכן כי הגברת הלחצים על ישראל קשורה במצבו הפוליטי הפנימי של הנשיא ביידן, לקראת בחירות 2024. יתכן כי היא נובעת מפערים בין האופן שבו וושינגטון רואה את עזה לבין תמונת-המציאות המוכרת בישראל.

כך או כך, ישראל אינה יכולה להתפשר על השגת מטרותיה בשחיקה מינימלית ככל האפשר של לוחמיה. יהא אשר יהא משך הזמן שיידרש לכך. זהו המסר שהיועץ האמריקני לביטחון לאומי גייק סאליבן יצטרך לקחת איתו, בסיום ביקורו בישראל.

דילמת היום שאחרי

מי שמתעקש לשמוע מממשלת ישראל לאן פניה מועדות בעזה ביום שאחרי המלחמה, עושה זאת כנראה כדי להתנצח אתה על מה שהיא יודעת היטב: אין אופציות טובות בעזה. אילו היו כאלה, יש להניח שהן היו כבר מיושמות, באחת מההזדמנויות הרבות לאורך שנות העימות.

אין שום חובה לנהל את הבחירה בין החלופות הרעות בדיון ציבורי, עכשיו בעיצומה של המלחמה. נכון להפנות את מלוא הקשב לניצחון במלחמה, לשמור על הלכידות הפנימית ולהפחית למינימום ההכרחי את העיסוק בסוגיות שיש בהן לעורר מחלוקת, בתוך הבית פנימה או עם ידידינו שמעבר לים.

מנקודת מבטה של ישראל, שאלת "היום שאחרי" בעזה היא משנית ביחס למטרה החשובה יותר של המלחמה: בניה מחדש של ההרתעה הישראלית שהתרסקה ב-7 אוקטובר. את תמונת הסיום של המלחמה יש לגבש לפני הכל לפי הקריטריון הזה.

מיטוט ממשל חמאס, פירוק המסגרות הצבאיות שלו, השמדת תשתיות היצור והיכולות הצבאיות, הריגה או נטרול של רוב מפקדיו והסד"כ הצבאי שלו, כל אלה הם חלקים בפאזל של תמונת הסיום הרצויה לישראל.

בשום-אופן אין להרפות מסוגיית החטופים, ודאי לא לחשוב עליה במונחים של "היום שאחרי". החוב המוסרי של מדינת ישראל כלפי החטופים ובני משפחותיהם, מחייב להותיר ערוץ פתוח למו"מ (עדיפות למצרים על פני) ולהציב במהירות את החרב על צווארם של מנהיגי חמאס, עד שיבינו שהחטופים הם נטל עליהם ויפעלו לשחרורם.

עדיין לא להחזיר את הפועלים מיו"ש

במקביל למאמצי הלחימה בעזה, נמשכת הפעילות הנחושה של צה"ל והשב"כ נגד גורמי הטרור ביו"ש. הדרג המדיני נידרש להכריע בשאלת החזרתם לעבודה בישראל של הפועלים הפלשתינים מיו"ש, שכניסתם נמנעת מאז ה-7 אוקטובר (מעבר למספר קטן יחסית של בעלי תפקידים שהוגדרו כחיוניים גם לעת הזו).

השיקול העיקרי בעד החזרתם לישראל הוא החשש כי המצוקה הכלכלית, התסכול והבטלה ידחפו אותם לפעילות נגד ישראל. שיקול נוסף הוא השפעת הסגר על המשק הישראלי ובראשו על ענף הבנייה. מנגד לשיקולים אלה עומד החשש מפני פיגועים שחלילה יבוצעו בישראל, על ידי פועלים או כאלה שייצאו בחסותם. הלחימה בעזה מספקת לא רק השראה אלא גם דחף לנקום, במיוחד לנוכח התמונות והמסרים המשודרים ללא הרף ב"אלג'זירה".

אך לא רק המראות מעזה, גם פעולות הסיכול המוצלחות שבוצעו ביו"ש והותירו אחריהן מספר לא קטן של הרוגים ופצועים מוסיפות מניעי נקם. מערכת הביטחון עסוקה עד צוואר בלחימה בעזה ובסיכולים ביו"ש ויכולתה להתחקות אחר גורמי טרור ולסכלם מבעוד מועד אינה מובטחת,

כפי שנכתנו גם באחרונה בפיגועים בצומת גוש עציון ובירושלים.

כיום הציבור בישראל דרוך ומגלה ערנות גבוהה ביחס לכל פלשתיני מה"שטחים" שנמצא בישראל. יש בכך כדי לתרום למאמצי האיתור והסיכול. לא כך יהיה אם יימצאו בישראל עשרות אלפי פלשתינים. שיקול נוסף שאמנם לא אמור להנחות בקביעת המדיניות אך כדאי גם אותו להביא בחשבון הוא תודעת המחיר. חמאס ברצועת עזה זוכה לנקודות זכות בקרב חלק מהציבור ביו"ש על שחרורם של אסירים ביטחוניים ועל עמידתו האיתנה. נקודות אלה מקוזזות, לפחות אצל חלק מהאוכלוסייה, בעקבות הפגיעה שנגרמה לפרנסתם בגלל חמאס.

במכלול השיקולים דומה כי בשלב הזה הכף נוטה בעד השארת המצב על כנו ואי החזרתם של הפועלים לישראל. נכון להימנע מנטילת סיכונים ביטחוניים מידיים גם במחיר ההשלכות הביטחוניות לטווח הרחוק יותר.

המאמר פורסם בישראל היום, בתאריך 7.12.2023.